



**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Warszawa, 23 października 2023 r.

DIH-3.707.106.2023.AŁ

DECYZJA DIH-3.103.2023

„informacje prawnie chronione oznaczono [xxx]”

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2023 r. poz. 775, ze zm.), art. 1 ust. 3 oraz art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1706, ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w przedmiocie odwołania wniesionego przez przedsiębiorcę Mirosławę Jędrzejak prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą F.H.U. Jędrzejak Mirosława w Chorzowie od decyzji Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej z dnia 30 sierpnia 2023 r. (nr akt sprawy: KH.8361.57.2023/29DEC/23), nakładającej na ww. przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości 2 000 zł (słownie: dwa tysiące złotych), na podstawie art. 6 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz.U. z 2023 r. poz. 168), z tytułu niewykonania obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1 ww. ustawy o informowaniu o cenach towarów i usług, tj. braku uwidocznienia cen jednostkowych dla 106 asortymentów towarów, **Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.**

UZASADNIENIE

W dniach 17-19 maja 2023 r. inspektorzy reprezentujący Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej, zwanego dalej „Śląskim WIIH” lub „organem pierwszej instancji”, działając w ramach upoważnienia do przeprowadzenia kontroli z dnia 17 maja 2023 r. nr KH-85/23, przeprowadzili kontrolę w sklepie zlokalizowanym w [xxxxxx], należącym do przedsiębiorcy [xxxxxx], zwanego dalej „stroną” lub „przedsiębiorcą”.

Na podstawie art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2023 r. poz. 221, ze zm.), zwanej dalej „Prawem przedsiębiorców”, do przedsiębiorcy skierowano uprzednio zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli z dnia 5 maja 2023 r. znak KH-41/23, w którym wskazano zakres przedmiotowy kontroli, obejmującym m.in. przestrzeganie przepisów dotyczących uwidaczniania cen. Zawiadomienie to doręczono mu w dniu 9 maja 2023 r.

Kontrolę przeprowadzono w obecności przedsiębiorcy, któremu przed przystąpieniem do czynności kontrolnych, okazano legitymacje służbowe oraz doręczono za pokwitowaniem upoważnienie do przeprowadzenia kontroli, wraz z pouczeniem o prawach i obowiązkach kontrolowanego przedsiębiorcy, stanowiącym załącznik do ww. upoważnienia do kontroli.

W toku kontroli dokonano oceny prawidłowości uwidaczniania cen oferowanych towarów na zgodność z przepisami ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz.U. z 2023 r. poz. 168), zwanej dalej „ustawą o informowaniu o cenach” oraz przepisami rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie uwidaczniania cen towarów i usług (Dz.U. z 2022 r. poz. 2776), zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie uwidaczniania cen”.

Sprawdzeniem objęto 183 asortymenty towarów. Były to towary paczkowane, których ilość nominalna jest inna niż 1 l lub kg oraz 100 ml lub g (108 asortymentów), towary paczkowane wymienione w § 7 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen (48 asortymentów), a także produkty oferowane luzem lub na wagę (27 asortymentów).

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że w miejscu sprzedaży detalicznej nie uwidoczniiono cen jednostkowych dla 108 asortymentów towarów (wykazanych w poz. 1-108 załącznika nr 2 do protokołu kontroli) w stosunku do 183 objętych sprawdzeniem, wbrew postanowieniom art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach oraz § 3 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen. Jednocześnie uwzględniono, że zakwestionowane towary nie zostały zwolnione z powyższego obowiązku na mocy § 7 tego rozporządzenia.

W toku kontroli ustalono również, że w ofercie handlowej sklepu znajdowało się około 1 500 asortymentów artykułów żywnościowych i nieżywnościowych.

W dniu 19 maja 2023 r. przedsiębiorca złożył oświadczenie, z którego wynika, że w trakcie kontroli rozpoczął on działania naprawcze polegające na uzupełnianiu brakujących oznaczeń cenowych. Tego samego dnia wypełnił formularz oświadczenia, wskazując, że należy on do grupy mikroprzedsiębiorców w rozumieniu art. 7 ust. 1 pkt 1 Prawa przedsiębiorców.

Powyższe ustalenia udokumentowano w protokole kontroli z dnia 19 maja 2023 r. (nr akt kontroli: KH.8361.57.2023) oraz w dołączonej do niego dokumentacji. Do protokołu kontroli strona nie zgłosiła uwag w przewidzianym ustawowo terminie.

Na podstawie ustaleń kontroli Śląski WIIH stwierdził, że 2 spośród 108 zakwestionowanych asortymentów towarów, wymienionych w poz. 64 i 103 załącznika nr 2 do protokołu kontroli, nie wymagały oznaczenia cenami jednostkowymi, zgodnie z § 7 pkt 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen, tj. pierwszy z nich stanowił artykuł żywnościowy oferowany w opakowaniu o ilości nominalnej 1 litr, a drugi artykuł nieżywnościowy złożony z 10 sztuk.

W związku z powyższym, pismem z dnia 26 lipca 2023 r., na podstawie art. 61 § 1 i 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2023 r. poz. 775, ze zm.), zwanej dalej „Kpa”, Śląski WIIH zawiadomił stronę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w przedmiocie wymierzenia kary pieniężnej, na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, z tytułu niewykonania obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, tj. braku uwidocznienia cen jednostkowych dla 106 asortymentów towarów (wykazanych w poz. 1-63, 65-102 i 104-108 załącznika nr 2 do protokołu kontroli), jak również poinformował ją o przysługującym jej prawie do czynnego udziału w postępowaniu. Ponadto, uwzględniając treść art. 6 ust. 3 pkt 3 i 4 ustawy o informowaniu o cenach, na podstawie art. 50 § 1 Kpa, w tym samym piśmie wezwał stronę do: nadesłania deklaracji podatkowej albo pisemnego oświadczenia na temat jej wielkość obrotów i przychodu za poprzedni rok obrotowy w wyznaczonym terminie, pod rygorem ich ustalenia w drodze oszacowania, a także złożenia pisemnego oświadczenia, czy

zostały nałożone na nią sankcje za to samo naruszenie w innych państwach członkowskich UE w sprawach transgranicznych. Pismo to doręczono stronie w dniu 28 lipca 2023 r.

Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień, ani też nie przekazała wymaganych informacji w powyższym zakresie.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, Śląski WIIH w drodze decyzji z dnia 30 sierpnia 2023 r. (nr akt sprawy: KH.8361.57.2023/29DEC/23), nałożył na stronę karę pieniężną w wysokości 2 000 zł (słownie: dwa tysiące złotych 00/100), na podstawie art. 6 ust. 1 i 3 ustawy o informowaniu o cenach, z tytułu niewykonania obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1 tej ustawy, tj. braku uwidocznienia cen jednostkowych dla 106 asortymentów towarów (wykazanych w poz. 1-63, 65-102 i 104-108 załącznika nr 2 do protokołu kontroli). Decyzja ta została doręczona stronie w dniu 1 września 2023 r.

W dniu 26 września 2023 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej również „Prezesem UOKiK” lub „organem drugiej instancji”, otrzymał za pośrednictwem Śląskiego WIIH, złożone przez stronę pismo z dnia 12 września 2023 r. (nadane w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego), zawierające odwołanie od ww. decyzji.

Pismem z dnia 2 października 2023 r. znak DIH-3.707.106.2023.AŁ, Prezes UOKiK poinformował stronę o przysługującym jej prawie do czynnego udziału w postępowaniu, w tym do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, z czego strona jednak nie skorzystała. Zawiadomienie to doręczono stronie w dniu 4 października 2023 r.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił i stwierdził.

Istotą postępowania odwoławczego jest ponowne rozpoznanie i rozstrzygnięcie tożsamej przedmiotowo i podmiotowo sprawy administracyjnej w granicach wyznaczonych rozstrzygnięciem decyzji organu pierwszej instancji. W toku postępowania organ odwoławczy dokonuje oceny, czy odwołanie strony postępowania jest uzasadnione oraz sprawdza, czy wydana decyzja była prawidłowa.

Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1706, ze zm.), zwanej dalej „ustawą o Inspekcji Handlowej”, w postępowaniu administracyjnym w sprawach związanych z wykonywaniem zadań i kompetencji Inspekcji Handlowej organem właściwym jest wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, zwany dalej „wojewódzkim inspektorem IH”. Organem wyższego stopnia jest Prezes UOKiK.

Wobec powyższego, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

W myśl art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, w miejscu sprzedaży detalicznej i świadczenia usług uwidacznia się cenę oraz cenę jednostkową towaru (lub usługi) w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości oraz umożliwiający porównanie cen. Jak wynika z definicji zawartych w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 tej ustawy, przez cenę należy rozumieć wartość wyrażoną w jednostkach pieniężnych, którą kupujący jest obowiązany zapłacić przedsiębiorcy za towar lub usługę (inaczej cenę sprzedaży), zaś przez cenę jednostkową towaru (lub usługi) - cenę ustaloną za jednostkę określonego towaru (lub określonej usługi), których ilość lub liczba są wyrażone w jednostkach miar w rozumieniu przepisów o miarach.

Na podstawie delegacji zawartej w art. 6 ust. 6 ustawy o informowaniu o cenach, sposób uwidaczniania cen towarów i usług doprecyzowano w rozporządzeniu.

Zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen, cenę, cenę jednostkową lub informację o obniżonej cenie uwidacznia się na danym towarze, bezpośrednio przy towarze lub w bliskości towaru, którego dotyczy cena, cena jednostkowa lub informacja o obniżonej cenie, w miejscu ogólnodostępnym i dobrze widocznym dla konsumentów. Jak stanowi § 3 ust. 2 tego rozporządzenia, cenę, cenę jednostkową lub informację o obniżonej cenie uwidacznia się w szczególności:

- 1) na wywieszce, która może mieć formę wyświetlacza elektronicznego;
- 2) w cenniku;
- 3) w katalogu;
- 4) na obwolucie;
- 5) w postaci nadruku lub napisu na towarze lub opakowaniu.

Cena jednostkowa, jak wynika z § 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen, dotyczy odpowiednio ceny za:

- 1) litr lub metr sześcienny - dla towaru przeznaczonego do sprzedaży według objętości;
- 2) kilogram lub tonę - dla towaru przeznaczonego do sprzedaży według masy;
- 3) metr - dla towaru przeznaczonego do sprzedaży według długości;
- 4) metr kwadratowy - dla towaru przeznaczonego do sprzedaży według powierzchni;
- 5) sztukę - dla towarów przeznaczonych do sprzedaży na sztuki.

Obowiązek uwidaczniania ceny jednostkowej ma charakter bezwzględnie obowiązujący za wyjątkiem wyłączenia w zakresie produktów wymienionych w § 7 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, jeżeli przedsiębiorca nie wykonuje obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1-5, wojewódzki inspektor IH nakłada na niego, w drodze decyzji, karę pieniężną do wysokości 20 000 zł. Jednocześnie w myśl art. 6 ust. 3 tej ustawy, przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej wojewódzki inspektor IH uwzględnia:

- 1) stopień naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1-5, w tym charakter, wagę, skalę i czas trwania naruszenia tych obowiązków;
- 2) dotychczasową działalność przedsiębiorcy, w tym podjęte przez niego działania w celu złagodzenia lub naprawienia szkody poniesionej przez konsumentów, wcześniejsze naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1-5, przez tego przedsiębiorcę oraz uzyskane przez przedsiębiorcę korzyści majątkowe lub straty w związku z naruszeniem tych obowiązków;
- 3) wielkość obrotów i przychodu przedsiębiorcy;
- 4) sankcje nałożone na przedsiębiorcę za to samo naruszenie w innych państwach członkowskich UE w sprawach transgranicznych, jeżeli informacje o takich sankcjach są dostępne w ramach mechanizmu ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2394 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 (Dz.Urz. UE L 345 z 27.12.2017, str. 1, ze zm.).

Przepisy ustawy o informowaniu o cenach nie regulują kwestii odstąpienia od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej lub udzielenia pouczenia, w związku z czym stosownie do art. 189a § 2 Kpa, zastosowanie mają w tym zakresie przepisy art. 189f Kpa.

Zgodnie z art. 189f § 1 pkt 1 i 2 Kpa, organ administracji publicznej, w drodze decyzji, odstępuje od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestaje na pouczeniu, jeżeli: waga naruszenia prawa jest znikoma, a strona zaprzestała naruszania prawa lub za to samo zachowanie prawomocną decyzją na stronę została uprzednio nałożona administracyjna kara pieniężna przez inny uprawniony organ administracji publicznej lub została ona prawomocnie ukarana za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe, lub prawomocnie skazana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe i uprzednia kara spełnia cele, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna.

W niniejszej sprawie, na podstawie ustaleń kontroli przeprowadzonej przez inspektorów reprezentujących Śląskiego WIIH w sklepie należącym do kontrolowanego przedsiębiorcy, stwierdzono, że przy 106 asortymentach towarów (wykazanych w poz. 1-63, 65-102 i 104-108 załącznika nr 2 do protokołu kontroli) w stosunku do 183 objętych sprawdzeniem, brak było uwidocznionych cen jednostkowych (ceny sprzedaży były uwidocznione), co stanowiło naruszenie przepisów art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach oraz § 3 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen. Jednocześnie uwzględniono, że zakwestionowane towary nie obejmowały towarów przewidzianych w § 7 tego rozporządzenia, w odniesieniu do których nie istnieje obowiązek uwidaczniania cen jednostkowych.

Jak wynika z art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, karę pieniężną, z tytułu niewykonania obowiązków wynikających m.in. z art. 4 ust. 1, wymierza w drodze decyzji, właściwy ze względu na miejsce przeprowadzania kontroli wojewódzki inspektor IH.

W związku z powyższym, Śląski WIIH w drodze decyzji z dnia 30 sierpnia 2023 r. (nr akt sprawy: KH.8361.57.2023/29DEC/23), nałożył karę pieniężną w wysokości 2 000 zł na ww. przedsiębiorcę, to jest na podmiot, który dopuścił się powyższego naruszenia.

Odwołując się od wydanej decyzji, strona podniosła, że wymierzona kara finansowa jest dla niej zbyt krzywdząca i oderwana od realiów życiowych. Zaznaczyła przy tym, że wszystkie ceny na cenówkach były aktualne, zgodne z cenami naliczanymi w kasie fiskalnej. Strona uważa, że brak cen jednostkowych w żaden sposób nie narażał klientów na jakiegokolwiek straty finansowe. Nadmienila, że wszystkie ceny jednostkowe zostały uzupełnione w czasie kontroli. Tym samym, strona wniosła o zmianę tej decyzji i anulowanie kary finansowej.

W ocenie Prezesa UOKiK, powyższe zarzuty są niezasadne. Należy wskazać, że zaskarżoną decyzję wydano na podstawie art. 6 ust. 1 i 3 ustawy o informowaniu o cenach, w związku z ustaleniami kontroli, których strona nie kwestionowała, a które w sposób jednoznaczny wskazują na niewykonanie obowiązków wynikających z art. 4 ust. 1 tej ustawy oraz § 3 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen, dotyczących uwidaczniania cen jednostkowych oferowanych towarów. Zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 1 tej ustawy, jeżeli przedsiębiorca nie wykonuje obowiązków, o których mowa m.in. w art. 4 ust. 1, wojewódzki inspektor IH nakłada na niego karę pieniężną określoną w tym przepisie, tj. w wysokości do 20 000 zł.

Należy podkreślić, że odpowiedzialność określona w art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach ma charakter obiektywny i powstaje z chwilą naruszenia prawa, w tym przypadku art. 4 ust. 1 tej ustawy (por. wyrok NSA z dnia 8 października 2010 r. o sygn. akt II OSK 1079/12). Oznacza to, że wystarczającą przesłanką do przypisania tej odpowiedzialności jest samo stwierdzenie niewykonania przez określony podmiot nałożonych prawem obowiązków. Nie ma przy tym znaczenia, czy niedopełnienie obowiązków nastąpiło z winy (umyślnej czy nieumyślnej) danego podmiotu, czy też nie, a także okoliczność realizacji tych obowiązków

w trakcie kontroli w związku z jej ustaleniami, gdyż karę pieniężną wymierza się za samo naruszenie prawa. Zatem samo stwierdzenie w wyniku kontroli, że określony podmiot nie zrealizował ciążących na nim obowiązków skutkuje koniecznością nałożenia kary pieniężnej, która jest karą administracyjną, a wskazany przepis ma charakter obligatoryjny.

Prezes UOKiK wskazuje, że z przepisów ustawy o informowaniu o cenach (art. 4 ust.1) oraz rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen (§ 3 i § 4) wynika jednoznacznie, że obowiązek informacyjny odnosi się zarówno do oznaczenia towarów ceną, jak i ceną jednostkową. Nie ulega też wątpliwości, że obowiązek ten powinien nastąpić przed momentem udostępnienia towarów konsumentom w celu ich sprzedaży. Naruszenie tego obowiązku polegało w tym przypadku na braku cen jednostkowych, zaś ceny towarów były uwidocznione. Okoliczność, na którą strona powołuje się w odwołaniu, że wszystkie ceny na cenówkach były podane w sposób rzetelny (były aktualne, zgodne z cenami naliczanymi w kasie fiskalnej), pozostaje bez związku ze stwierdzonym naruszeniem dotyczącym uwidaczniania cen jednostkowych.

Cena jednostkowa towaru, zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy o informowaniu o cenach, to cena ustalona za jednostkę określonego towaru, którego ilość lub liczba jest wyrażona w jednostkach miar w rozumieniu przepisów o miarach. Uwidocznieniem jest ujawnienie wymaganych prawem informacji w taki sposób, aby były one czytelne, widoczne, łatwo i bezpośrednio dostępne dla nabywców, i aby przeciętny konsument mógł się samodzielnie zaznajomić z tymi informacjami. Uwidocznienie cen jednostkowych towarów w miejscu sprzedaży detalicznej jest ustawowym obowiązkiem sprzedawcy, z którego zwolnione są wyłącznie towary wskazane wprost w przepisach § 7 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen. Towary zakwestionowane w niniejszej sprawie (wykazane w poz. 1-63, 65-102 i 104-108 załącznika nr 2 do protokołu kontroli), czyli artykuły żywnościowe i nieżywnościowe (kosmetyki, środki czystości) nie podlegały wyłączeniu na mocy ww. przepisów, gdyż nie były to towary, których cena jednostkowa jest identyczna z ceną sprzedaży (np. towary o ilości nominalnej 1 l lub kg, 100 ml lub g, czy też składające się z 10 sztuk), towary sprzedawane ze względu na ich przeznaczenie w zestawach (kompletach), towary nieżywnościowe sprzedawane ze względu na ich przeznaczenie lub właściwości wyłącznie w parach, czy produkty lecznicze w rozumieniu w rozumieniu art. 2 pkt 32 ustawy z dnia 6 września 2001 r. - Prawo farmaceutyczne (Dz.U. z 2022 r. poz. 2301, ze zm.).

Należy wskazać, że funkcją ceny jednostkowej jest umożliwienie konsumentom porównanie cen towarów w sposób optymalny na podstawie prostych kalkulacji, bez konieczności przeprowadzania skomplikowanych działań matematycznych. Stąd też, oprócz ceny za towar na wywieszce cenowej, w miejscu sprzedaży detalicznej musi się na niej znaleźć także cena jednostkowa, a więc przeliczenie na odpowiednią jednostkę miary (litr, kilogram, sztuka). Konieczność informowania o cenie jednostkowej to przede wszystkim zabezpieczenie interesów konsumentów, którzy mogą nie tylko porównać ceny takich samych lub podobnych towarów w miejscu sprzedaży, ale także mogą faktycznie stwierdzić, czy podana cena jednostkowa (za litr, kilogram, sztukę) jest niska czy wysoka i podjąć decyzję o zawarciu umowy sprzedaży w innym sklepie. Brak uwidocznienia ceny jednostkowej narusza prawa konsumentów do wyczerpującej informacji, przez co ogranicza ich możliwość świadomego, najkorzystniejszego pod względem ekonomicznym wyboru towaru, co niewątpliwie prowadzi do zagrożenia ich interesów. Trudno zatem zgodzić się z argumentami strony, że brak cen jednostkowych w żaden sposób nie narażał klientów na jakiegokolwiek straty finansowe.

Strona, jako profesjonalista na rynku, miała obowiązek znać i stosować się do przepisów prawa związanych z prowadzoną przez nią działalnością. Była ona obowiązana uwidocznić w miejscu sprzedaży detalicznej informacje o cenach oraz cenach jednostkowych towarów w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości oraz umożliwiający porównanie cen. Nie ulega wątpliwości, że w niniejszej sprawie strona nie wykonała powyższych obowiązków w zakresie uwidaczniania cen jednostkowych dla 106 asortymentów towarów (spośród 183 sprawdzonych, w tym 106 towarów paczkowanych, dla których istniał taki obowiązek), a tym samym wystąpiły przesłanki do przypisania jej odpowiedzialności z tego tytułu oraz nałożenia na nią kary pieniężnej na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach.

W niniejszej sprawie, Śląski WIIH był uprawniony do wymierzenia stronie kary pieniężnej w granicach przewidzianych ustawowo, tj. w wysokości do 20 000 zł. Po uwzględnieniu przesłanek, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy o informowaniu o cenach, stronie wymierzono karę pieniężną w wysokości 2 000 zł, która stanowi 10% górnego wymiaru kary.

Biorąc pod uwagę, że strona zakwestionowała wysokość wymierzonej jej kary pieniężnej, jako zbyt krzywdzącej i oderwanej od realiów życiowych, Prezes UOKiK dokonał ponownej analizy ustaleń w tym zakresie i na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego zważył i stwierdził, że dokonana przez organ pierwszej instancji ocena przesłanek wymiaru kary, była prawidłowa i znajdowała uzasadnienie w zebranych materiałach dowodowych.

Miarkując stopień naruszenia obowiązków, w tym charakter, wagę, skalę i czas trwania naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, organ pierwszej instancji zasadnie przyjął, że stwierdzone nieprawidłowości polegały na braku uwidocznienia cen jednostkowych przy 106 na 183 rodzaje towarów sprawdzonych, co w znaczny sposób naruszało interesy konsumentów w zakresie ich prawa do informacji, a także stanowiło zagrożenie dla interesów ekonomicznych konsumentów, wykluczając tym samym możliwość uznania stopnia tego naruszenia za znikomy. Prezes UOKiK wskazuje, że strona miała możliwość takiej organizacji swojej działalności, aby w prosty sposób wykluczyć naruszenie prawa. Bezsportny jest przy tym fakt, że czas trwania tego naruszenia przypada co najmniej na dzień stwierdzenia nieprawidłowości, tj. 17 maja 2023 r., zaś kończy się w momencie ich usunięcia przez stronę. Jak wynika z oświadczenia strony złożonego w ostatnim dniu kontroli, tj. 19 maja 2023 r., strona rozpoczęła działania zmierzające do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w trakcie kontroli.

W ocenie Prezesa UOKiK, powyższe przemawia za tym, iż organ pierwszej instancji mógł przypisać stronie znaczny stopień naruszenia obowiązków.

Oceniając dotychczasową działalność przedsiębiorcy, w tym podjęte przez niego działania w celu złagodzenia lub naprawienia szkody poniesionej przez konsumentów, wcześniejsze naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1-5 ustawy o informowaniu o cenach, oraz uzyskane korzyści majątkowe lub straty wynikające z naruszenia tych obowiązków, organ pierwszej instancji zasadnie przyjął, że strona naruszyła powyższe obowiązki po raz pierwszy oraz w trakcie kontroli podjęła działania naprawcze, poprzez przystąpienie do uzupełniania brakujących oznaczeń cenowych, co miało wpływ na złagodzenie wymiaru kary.

Uwzględniając pozostałe przesłanki wymiaru kary, o których mowa w art. 6 ust. 3 pkt 3 i 4 ustawy o informowaniu o cenach, organ pierwszej instancji w piśmie z dnia 26 lipca 2023 r., stanowiącym również zawiadomienie o wszczęciu przedmiotowego postępowania, skierował do strony wezwanie do nadesłania deklaracji podatkowej albo pisemnego oświadczenia na

temat jej wielkość obrotów i przychodu za poprzedni rok obrotowy, a także do złożenia pisemnego oświadczenia, czy zostały nałożone na nią sankcje za to samo naruszenie w innych państwach członkowskich UE w sprawach transgranicznych. Mając na uwadze, że strona nie udzieliła odpowiedzi na to zawiadomienie, przy ocenie trzeciej przesłanki wpływającej na wymiar kary, tj. wielkości obrotów i przychodu przedsiębiorcy, Śląski WIIH wziął pod uwagę oświadczenie strony złożone w toku kontroli w dniu 19 maja 2023 r. o jej przynależności do grupy mikroprzedsiębiorców w rozumieniu art. 7 ust. 1 pkt 1 Prawa przedsiębiorców, zaś rozpatrując czwartą z tych przesłanek przyjął, że na stronę nie zostały nałożone sankcje za to samo naruszenie w innych państwach członkowskich UE w sprawach transgranicznych.

Biorąc powyższe pod uwagę, w ocenie Prezesa UOKiK, organ pierwszej instancji zasadnie uznał, że strona dopuściła się naruszenia obowiązków wynikających z art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach oraz § 3 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen, w stopniu uzasadniającym wymierzenie jej kary pieniężnej, na podstawie art. 6 ust. 1 tej ustawy, zaś opisane powyżej, jak również w treści zaskarżonej decyzji, ustalenia kontroli i przesłanki, jakimi kierował się Śląski WIIH przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej, nie dawały podstaw do obniżenia jej wysokości. W opinii Prezesa UOKiK, wysokość kary pieniężnej ustalona na poziomie 2 000 zł przy maksymalnej wysokości 20 000 zł, jest kwotą optymalną i adekwatną do wagi naruszenia prawa. Wymiar kary uwzględnia przede wszystkim fakt naruszenia praw i interesów konsumentów, którzy zostali pozbawieni informacji o cenach jednostkowych dla 106 na 183 rodzaje towarów oferowanych do sprzedaży (około 58% sprawdzonych towarów).

Jednocześnie Prezes UOKiK wskazuje, że kara pieniężna powinna odpowiadać wymaganiom określonym w art. 8 dyrektywy 98/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom, co oznacza, że musi być ona skuteczna, proporcjonalna i odstrasżająca (por. wyroki NSA z dnia 23 maja 2012 r. o sygn. akt II GSK 684/11 oraz z dnia 19 grudnia 2012 r. o sygn. akt II GSK 1823/11). Skuteczność kary przejawia się w możliwości jej nałożenia i wyegzekwowania. Żeby kara była odstrasżająca, jej wysokość powinna być dotkliwa dla przedsiębiorcy. Kara nałożona na podmiot musi także spełniać funkcję prewencyjną oraz dyscyplinująco-represyjną, tj. być ostrzeżeniem mającym na celu niedopuszczenie do powstania tych samych lub podobnych nieprawidłowości w przyszłości. Wymierzona kara powinna być przy tym proporcjonalna, czyli właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w obrocie dostępne były wyłącznie towary opatrzone informacjami o cenie i cenie jednostkowej, jak również powinna być ona możliwie najmniej uciążliwa. Wszystkie te cele winny być łącznie spełnione, co też miało miejsce w niniejszej sprawie.

W opinii Prezesa UOKiK, wymierzona stronie kara pieniężna w wysokości 2 000 zł jest kwotą optymalną i wystarczającą do spełnienia jej celów.

Prezes UOKiK podziela także stanowisko organu pierwszej instancji, że w niniejszej sprawie brak jest podstaw do zastosowania art. 189f § 1 pkt 1 Kpa, tj. odstąpienia od wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestania na pouczeniu. Przepis ten przewiduje dwa warunki, które muszą zostać spełnione łącznie, aby organ administracji publicznej mógł odstąpić od nałożenia kary pieniężnej. Po pierwsze waga naruszenia musi być znikoma, przez co należy rozumieć, że istotność, znaczenie oraz rozmiar naruszonego obowiązku są niewielkie. Drugim warunkiem uzasadniającym odstąpienie od nałożenia kary pieniężnej jest zaprzestanie naruszania prawa przez stronę. Faktem jest, że w niniejszej sprawie strona jeszcze w trakcie kontroli i w jej efekcie podjęła działania naprawcze, poprzez przystąpienie

do uzupełniania brakujących oznaczeń cenowych, co oznacza, że przestanka zaprzestania naruszania prawa została spełniona. Znamienne jest przy tym fakt, że kontrola ta została przeprowadzona za uprzednim skierowaniem do strony zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli, gdzie zamieszczono informacje o zakresie przedmiotowym kontroli i planowanym terminie jej przeprowadzenia, a tym samym strona miała czas i możliwość odpowiedniego przygotowania się do takiej kontroli, na co słusznie zwrócił uwagę również organ pierwszej instancji. Jednakże co istotne, w trakcie kontroli ustalono, iż konsumenci zostali pozbawieni informacji o cenach jednostkowych w przypadku około 58% sprawdzonych towarów.

Warto przy tym podkreślić, że ustawa o informowaniu o cenach implementuje przepisy dyrektywy 98/6/WE. Dyrektywa ta w motywie (6) preambuły wskazuje, iż obowiązek podawania ceny sprzedaży oraz ceny jednostkowej przyczynia się znacząco do lepszego przekazywania informacji konsumentom, jako że najłatwiejszym i zarazem najlepszym sposobem jest umożliwienie konsumentom dokonania oceny i porównania cen produktów w sposób optymalny i tym samym dokonania świadomego wyboru na podstawie prostych porównań. Jednocześnie, celem samej dyrektywy, zgodnie z brzmieniem jej art. 1, jest ustalenie podawania ceny sprzedaży oraz ceny za jednostki miary produktów oferowanych konsumentom przez przedsiębiorców w celu lepszego przekazywania informacji konsumentom oraz ułatwienia porównywania cen. Brak uwidocznienia cen jednostkowych narusza zasady określone w motywie (1) dyrektywy 98/6/WE, tzn. ma negatywny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rynku oraz skutkuje podawaniem nieprawidłowych informacji konsumentom, co nie poprawia poziomu ochrony konsumentów, a także ma negatywny wpływ na tworzenie zdrowej konkurencji między przedsiębiorstwami i produktami. Jak wynika z motywu (2) dyrektywy 98/6/WE, stwierdzone naruszenie prawa obniża poziom ochrony konsumentów, który powinien być wysoki i temu celowi służyć ma przeprowadzona kontrola przedsiębiorcy. Ponownie należy podkreślić, że konieczność informowania o cenie jednostkowej to przede wszystkim zabezpieczenie interesów konsumentów, którzy mogą nie tylko porównać ceny takich samych lub podobnych towarów w miejscu sprzedaży, ale także mogą faktycznie stwierdzić, czy podana cena jednostkowa (za litr, kilogram, sztukę) jest niska czy wysoka i podjąć decyzję o zawarciu umowy sprzedaży w innym sklepie. Brak uwidocznienia ceny jednostkowej narusza prawa konsumentów do wyczerpującej informacji, przez co ogranicza ich możliwość świadomego, najkorzystniejszego pod względem ekonomicznym wyboru towaru, co niewątpliwie prowadzi do zagrożenia ich interesów. Na gruncie niniejszej sprawy należy wskazać, że waga naruszenia prawa nie może zostać uznana za znikomą.

Nawet gdyby uznać za spełnioną przestankę dotyczącą zaprzestania naruszania prawa, to należy wskazać, że obie przestanki muszą jednak być spełnione łącznie, co nie miało miejsca w niniejszej sprawie. Sam fakt usunięcia przez stronę naruszenia prawa przemawia na jej korzyść i stanowi okoliczność łagodzącą, jednakże nie może skutkować odstąpieniem od wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej na podstawie art. 189f § 1 pkt 1 Kpa.

W rozpatrywanej sprawie nie ziściła się również przestanka obligatoryjnego odstąpienia od wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej i porzestania na pouczeniu, o której mowa w art. 189f § 1 pkt 2 Kpa, gdyż na stronę za to samo zachowanie prawomocną decyzją nie została uprzednio nałożona administracyjna kara pieniężna przez inny uprawniony organ administracji publicznej, ani też strona nie została prawomocnie ukarana za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe, lub prawomocnie skazana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe. Prezes UOKiK zwraca uwagę, że naruszenie przepisów ustawy o informowaniu

o cenach stanowi naruszenie o charakterze deliktu administracyjnego, które zagrożone jest karą pieniężną określoną w art. 6 tej ustawy, zaś do nałożenia tej kary uprawniony jest wyłącznie wojewódzki inspektor IH. Uwzględniając właściwość terytorialną, w stosunku do strony postępowania w sprawie wymierzenia takiej kary pieniężnej mogły być prowadzone wyłącznie przez Śląskiego WIIH. Inny organ nie mógł na terenie podlegającym kognicji Śląskiego WIIH nałożyć kary pieniężnej za to samo naruszenie, w związku z czym należy przyjąć, że przepisy art. 189f § 1 pkt 2 Kpa nie mają zastosowania w omawianym przypadku.

Jednocześnie należy zgodzić się ze stanowiskiem organu pierwszej instancji, że w niniejszej sprawie nie jest możliwe zastosowanie odstąpienia od wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej na podstawie art. 189f § 2 Kpa, który stanowi, że w przypadkach innych niż wymienione w § 1, jeżeli pozwoli to na spełnienie celów, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna, organ administracji publicznej, w drodze postanowienia, może wyznaczyć stronie termin do przedstawienia dowodów potwierdzających: usunięcie naruszenia prawa lub powiadomienie właściwych podmiotów o stwierdzonym naruszeniu prawa, określając termin i sposób powiadomienia. Zgodnie z art. 189f § 3 Kpa, organ administracji publicznej w przypadkach, o których mowa w § 2, odstępuje od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestaje na pouczeniu, jeżeli strona przedstawiła dowody, potwierdzające wykonanie postanowienia. Prezes UOKiK wskazuje, że w trakcie kontroli strona złożyła oświadczenie o rozpoczęciu działań naprawczych zmierzających do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w związku z czym organ pierwszej instancji nie musiał wydawać postanowienia, aby wyznaczyć stronie termin do przedstawienia dowodów potwierdzających podjęcie takich działań. Jednocześnie rodzaj naruszenia nie wiązał się z koniecznością powiadomienia o nim właściwych podmiotów. W ocenie Prezesa UOKiK, samo usunięcie naruszenia prawa nie jest wystarczające i nie pozwoli na spełnienie celów administracyjnej kary pieniężnej nakładanej na podstawie ustawy o informowaniu o cenach, która pełni nie tylko funkcję dyscyplinująco-represyjną, ale także i prewencyjną, mającą zapewnić wysoki poziom ochrony interesów konsumentów i zapobiec podobnym naruszeniom w przyszłości. Należy zatem podzielić pogląd organu pierwszej instancji, że zastosowanie art. 189f § 2 i 3 Kpa w omawianym przypadku byłoby bezcelowe.

Podsumowując powyższe, należy stwierdzić, że w przedstawionym stanie faktycznym, wymierzenie stronie kary pieniężnej, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, jak również ustalenie jej wysokości, było prawidłowe i zgodne z prawem.

Wobec powyższego, zawarty w odwołaniu wniosek stron o zmianę decyzji i anulowanie kary finansowej, należy uznać za niezasadny, zarówno w świetle ustaleń opisanej kontroli, jak i obowiązujących przepisów prawa w zakresie nakładania kary pieniężnej na gruncie ustawy o informowaniu o cenach. Stąd też, postępowanie organu pierwszej instancji w tym zakresie należy uznać za prawidłowe, zaś zaskarżoną decyzję utrzymać w mocy.

Prezes UOKiK, zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów IH. Zatem, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 i 3 ustawy o informowaniu o cenach, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Katowicach w terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja ta stanie się ostateczna, tj. od dnia otrzymania tej decyzji.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 Kpa, organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes UOKiK orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie:

1. Decyzja jest ostateczna w toku instancji. W terminie 30 dni od jej doręczenia stronie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Skargę należy wnieść za pośrednictwem Prezesa UOKiK, Pl. Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa.
2. Od skarg wszczynających postępowanie przed sądem administracyjnym od strony skarżącej pobierana jest opłata, tzw. wpis stosunkowy, zależny od wysokości należności pieniężnej objętej zaskarżonym aktem i wynosi:
 - 1) do 10 000 zł - 4% wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 100 zł;
 - 2) ponad 10 000 zł do 50 000 zł - 3% wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 400 zł;
 - 3) ponad 50 000 zł do 100 000 zł - 2% wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 1 500 zł;
 - 4) ponad 100 000 zł - 1% wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 2 000 zł i nie więcej niż 100 000 zł.
3. W przypadku wniesienia od niniejszej decyzji Prezesa UOKiK skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, strona ma możliwość ubiegania się o przyznanie prawa pomocy. Prawo pomocy może być przyznane stronie na wniosek złożony przed wszczęciem postępowania lub w toku postępowania sądownoadministracyjnego. Wniosek ten jest wolny od opłat sądowych. Wniosek o przyznanie prawa pomocy należy złożyć do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.
4. Do należności pieniężnych w postaci kar pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2022 r. poz. 2651, ze zm.).

Podstawa prawna pouczenia:

Art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1, art. 230, art. 243 § 1, art. 244 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2023 r. poz. 259, ze zm.); § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2021 r. poz. 535); art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz.U. z 2023 r. poz. 168).

z up. Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Anna Janiszewska
Zastępca Dyrektora
Departamentu Inspekcji Handlowej
/podpisano elektronicznie/

Otrzymują:

1. [xxxxxx]
2. Śląski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej
3. a/a